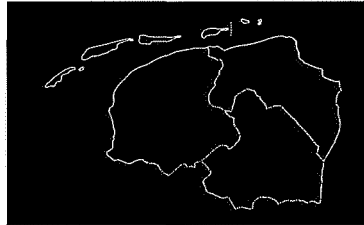

In vogelvlucht

Het Noorderplantsoen

Jan Abrahamse, foto Paul Paris

Om het Noorderplantsoen in de stad Groningen is altijd veel te doen geweest. De plaats van het huidige park maakte vroeger deel uit van de verdedigingswerken van de stad die bestonden uit een systeem van wallen, bastions en grachten. Toen, door de toename van de bevolking, de stad uit zijn voegen barstte en eind vorige eeuw de Vestingwet van kracht werd, die het mogelijk maakte het verdedigingsstelsel te ontmantelen, werd dat ook voortvarend gedaan. **'Hoewel de vestingwerken hun verdedigingsfunctie hadden verloren, kwam nu een andere zeer belangrijke functie naar voren'**, zo schrijft Edward Houting in *Noorderbreedte 1993 - 5* in een boeiend artikel over het Noorderplantsoen. De metamorfose van bastion naar plantsoen betekende dat er een 'groene long' tussen de oude en nieuwe wijken ontstond. Het plantsoen is aangelegd in de oude landschapsstijl, een richting in de landschaps- en tuinarchitectuur die in de 18e eeuw in Engeland is ontstaan. Dergelijke parken hadden vaak hoogteverschillen, slingerende paden, vijvers, glooiende grasperken, verrassende doorzichten, exotische bomen en bosschages, en soms beelden, tempeltjes. Het 20 hectare grote Noorderplantsoen telt meer dan veertig soorten bomen. Houting roemt de kleurkeuze van het assortiment bij

de grote vijver aan de Leliesingel (midden op de foto), bestaande uit donker paarsbruine beuken, geelgroene gebladerde esdoorns, hardgroene linden en grijsgroene wilgen. Het gebruik van het plantsoen is vooral recreatief, met name voor de buurtbewoners. Maar ook één keer per jaar is er het theaterfestival en worden er beeldentoonstellingen gehouden. Overigens kent het Noorderplantsoen een aantal beelden die er permanent staan zoals de 'Wisent' van Wladimir de Vries, de 'Blauwe fontein' van Bas Lugthart en het 'Mannetje' van Gjal Blauw.

Aan de bovenkant van de foto zijn in het plantsoen twee gebouwtjes zichtbaar. Het ene, gelegen aan de ovaalvormige vijver, is het in 1930 door de bekende architect S.J. Bouma ontworpen paviljoen. De grote ronde serre heeft ook de ovaal vorm van de vijver. De exploitatie van het paviljoen is niet eenvoudig, meerdere uitbaters hebben geprobeerd een café dan wel restaurant te exploiteren, momenteel is er gevestigd het restaurant 'Jantje zag eens pruimen hangen'. Het andere gebouwtje is muziekkoepeel uit 1905 gelegen aan een ruim gazon aan de rand van een wandelpad. Onder aan de foto zijn de woonboten zicht-

baar die in het Reitdiep liggen. Aan de linkerkant van de foto ligt de Oranjebuurt, waar de villa's opvallen die langs het plantsoen zijn gelegen. Aan de boven- en rechterkant van de foto liggen de wijken met sociale woningbouw.

Het Noorderplantsoen is verleden jaar onderwerp geweest van politieke tumult in Groningen. Dat had te maken met het afsluiten van het park voor het autoverkeer. Voor de eerste keer is in Groningen hierover zelfs een referendum gehouden.

Het gemeentebestuur, dat voorstander was voor afsluiting, heeft op 5 oktober 1994 via dit referendum een nipte overwinning behaald. Het ging om een zogenaamd correctief referendum waarbij alle inwoners van de gemeente Groningen vóór of tegen het raadsbesluit tot afsluiting van het plantsoen konden stemmen. Het opkomstpercentage bedroeg 30,9. Van te voren was afgesproken dat de uitslag alleen geldig zou zijn als tenminste 21 procent van de kiezers zou deelnemen. Vóór afsluiting stemden 22.147 mensen, ertegen 21.403. Tegenstemmers waren met name winkeliers die door de afsluiting minder klanten kregen en bewoners van enkele straten in de buurt van het Noorderplantsoen omdat de verkeersdrukke in die straten enorm is toegenomen. **Nb**